

Deutsche Phonetik

Eine Einführung

Koloman Brenner
Balázs Huszka
Csaba Werk-Marinkás

BÖLCSÉSZ
KONZORCIUM

Magyarország célba ér

2006

Kiadta a Bölcsész Konzorcium

A Konzorcium tagjai:

- Eötvös Loránd Tudományegyetem
- Pécsi Tudományegyetem
- Szegedi Tudományegyetem
- Debreceni Egyetem
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem
- Berzsenyi Dániel Főiskola
- Eszterházy Károly Főiskola
- Károli Gáspár Református Egyetem
- Miskolci Egyetem
- Nyíregyházi Főiskola
- Pannon Egyetem
- Kodolányi János Főiskola
- Szent István Egyetem

Szerkesztette: Brenner Koloman

Műszaki szerkesztő: Szabó János

Szakmai lektor: Mády Katalin

Nyelvi lektor: Isabelle von Zitzowitz

A kötet megjelenése az Európai Unió támogatásával,
a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében valósult meg:

A felsőoktatás szerkezeti és tartalmi fejlesztése – HEFOP-3.3.1-P-2004-09-0134/1.0

ISBN 963 9704 83 0

© Bölcsész Konzorcium. Minden jog fenntartva!

Bölcsész Konzorcium HEFOP Iroda

H-1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A.

tel.: (+36 1) 485-5200/5772 – dekanbtk@ludens.elte.hu

Koloman Brenner – Balázs Huszka – Csaba Werk-Marinkás

Deutsche Phonetik – eine Einführung

Budapest – Veszprém

2006

Inhaltsverzeichnis

0. Einleitung

1. Sprache und Sprechen	
2. Die deutsche Sprache in ihrer gesprochenen Form	
3. Die Phonetik als interdisziplinäre Wissenschaft	
3.1. Forschungsgegenstand der Phonetik.....	
3.2. Die wichtigsten Bereiche der Phonetik.....	
3.3. Kurze Geschichte der Phonetik.....	
4. Neurophysiologische Vorgänge der Sprechschallerzeugung	
4.1. Eine grobe Skizze des Nervensystems.....	
4.2. Zellstrukturen im Nervensystem.....	
4.3. LULLIES' Drei-Ebenen-Modell der Artikulationssteuerung	
5. Materiell-energetische Vorgänge während der Artikulation	
5.1. Biologische Grundlagen der Sprechproduktion.....	
5.1.1. Der Atmungsorganismus	
5.1.2. Das Stimmorgan	
5.1.3. Das Ansatzrohr	
5.2. Vokale.....	
5.2.1. Klassifizierung der Vokale nach primären artikulatorischen Merkmalen	
5.2.1.1. Zungenlage.....	
5.2.1.2. Zungenhöhe.....	
5.2.1.3 Lippentätigkeit	
5.2.2. Ein Aspekt der sekundären Modifikation: die Nasalierung.....	
5.3. Allgemeine Tendenzen bei der Realisierung der Vokale in der deutschen Standardvarietät.....	
5.3.1 Stellungsbedingte Variation	